

บทบรรณาธิการ

เอเชียปริทัศน์ฉบับนี้มุ่งให้ความสนใจประเด็นเรื่องการย้ายถิ่นและความมั่นคงของมนุษย์ โดยนับเป็นประเด็นที่สำคัญสำหรับประชาคมโลกในปัจจุบันที่จะต้องร่วมมือกันในการบริหารจัดการการย้ายถิ่นของมนุษย์ ทั้งในรูปแบบการย้ายถิ่นแบบสมัครใจและถูกบังคับ โดยการคำนึงถึงประเด็นความมั่นคง สิทธิมนุษยชนและความมีมนุษยธรรมร่วมกัน บทความวิชาการและบทความวิจัยที่ได้คัดเลือกมานำเสนอนี้มีความน่าสนใจโดยเฉพาะประเด็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของการย้ายถิ่นทั้งจากแบบสมัครใจ และถูกบังคับ อย่างไรก็ตามการย้ายถิ่นทั้งสองรูปแบบ ยังคงต้องการแนวนโยบายที่ชัดเจนเพื่อนำสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทั้งประเทศต้นทาง ปลายทาง และทางผ่าน บทความเหล่านี้ได้รับการคัดเลือกมาอย่างพิถีพิถันและสะท้อนมุมมองและแนวคิดที่เป็นระบบตลอดจนยังรวมข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐไทยอีกด้วย บรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่องานวิชาการ ต่อการพัฒนานโยบายของรัฐ เพื่อนำสู่การปฏิบัติที่เป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างแท้จริง

เอเชียปริทัศน์ฉบับนี้ มีบทความ ที่กล่าวถึงประเด็น เรื่องเกี่ยวกับขบวนการแรงงานกับการเปลี่ยนผ่านทางการเมือง: กรณีศึกษาการขับเคลื่อนของขบวนการแรงงานเมียนมาในช่วงปีค.ศ. 2011 – 2015 ซึ่งผู้เขียนได้รวบรวมข้อมูลการขับเคลื่อนของขบวนการแรงงานโดยเฉพาะการประท้วงของแรงงานเมียนมาและประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบ Protest Event Analysis (PEA) เพื่อวัดผลกระทบจากโครงสร้างโอกาสทางการเมืองที่มีต่อการขับเคลื่อน ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์ พบว่าการเปลี่ยนผ่านทางการเมืองเป็นโอกาสให้กับการขับเคลื่อนของขบวนการแรงงาน โดยเฉพาะการลดระดับการกดปราบของรัฐและเปิดช่องทางเชิงสถาบัน ซึ่งทำให้

ขบวนการแรงงานสามารถระดมทรัพยากรเข้าสู่การขับเคลื่อนและเติบโตอย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกันโครงสร้างทางการเมืองยังก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการขับเคลื่อนด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะการทำให้เป็นสถาบันของการจัดการความขัดแย้งระหว่างแรงงาน กับนายจ้างภายใต้การกำกับและควบคุมดูแลของรัฐ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้การขับเคลื่อน ของขบวนการแรงงานอ่อนกำลังลงและขาดมิติของประชาธิปไตย

บทความที่สองเป็นเรื่องที่ยังคงเกี่ยวข้องกับแรงงานต่างชาติ แต่เป็นกรณี ของแรงงานต่างชาติที่หลบหนีเข้าเมืองในประเทศไทย การศึกษาวิจัยนี้เป็นการวิจัย ทางเอกสารข้อมูลของทางราชการ เช่น กฎหมาย แนวนโยบาย มติ และประกาศต่างๆ ของทางราชการ โดยข้อค้นพบได้สรุปว่า การบริหารจัดการแรงงานต่างชาติหลบหนี เข้าเมืองในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 4 ยุค กล่าวคือ ยุคที่หนึ่ง คือ การนำแรงงาน ข้ามชาติหลบหนีเข้าเมืองมาขึ้นจดทะเบียนและขอใบอนุญาตทำงาน ยุคที่สอง คือ การนำแรงงานข้ามชาติพร้อมผู้ติดตาม มาขึ้นทะเบียนผู้ไม่มีสัญชาติไทย ยุคต่อมา คือ การนำแรงงานข้ามชาติมาทำงานตามบันทึกข้อตกลงระหว่างรัฐต่อรัฐ คือ ระหว่าง รัฐบาลไทยกับรัฐบาลลาว กัมพูชา และเมียนมา โดยทั้งสามยุคที่กล่าวมานั้น รัฐบาล ไทยเป็นผู้รับภาระในการบริหารจัดการ ต่อมาในยุคที่สี่ คือ การนำแรงงานข้ามชาติ เข้ามาทำงานในประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว เพื่อทำงานกับนายจ้างในประเทศ ซึ่งกฎหมายนี้ได้กำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตนำแรงงาน ข้ามชาติมาทำงานกับนายจ้างในประเทศให้เป็นผู้รับผิดชอบ รัฐมีหน้าที่กำกับดูแล ให้เป็นไปตามกฎหมาย อย่างไรก็ตามการศึกษาในครั้งนี้มีข้อค้นพบว่ารัฐยังไม่สามารถ บริหารจัดการแรงงานข้ามชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร จึงมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัยต่อรัฐในการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติ ใหม่

บทความที่สามเป็นบทความเกี่ยวกับผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบกับกระบวนการ สันติภาพในเมียนมา: ข้อพิจารณาเชิงนโยบายสำหรับรัฐบาลไทย บทความนี้มุ่งเน้น

ถึงการสร้างพื้นที่เพื่อการเจรจาสันติภาพให้กับผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบจากเมียนมา ที่อาศัยตลอดแนวชายแดนไทย-เมียนมา เป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง ทางด้านชาติพันธุ์และสงครามกลางเมืองที่ต่อเนื่องยาวนานในเมียนมา ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย เช่น การหลบหนีเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย การลักลอบขนคนเข้าเมือง การค้ามนุษย์ การค้ายาเสพติด ปัญหาเรื่องเส้นเขตแดน เป็นต้น ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะมีการส่งเสริมเรื่องการมีการเจรจาสันติภาพและการ ลงนามข้อตกลงยุติการยิงทั่วประเทศเมียนมา แต่ยังคงเจอข้อท้าทายหลายด้าน อันเนื่องมาจากปัญหาที่มีความซับซ้อนมาอย่างยาวนาน จากการศึกษาในครั้งนี้ ได้มีการเสนอว่าให้ประเทศไทยควรเข้าไปมีบทบาทในทางสร้างสรรค์ในกระบวนการ เจรจาสันติภาพและรวมทั้งส่งเสริมให้กลุ่มผู้หลบหนีภัยจากการสู้รมีบทบาทในการ เจรจาสันติภาพนี้ด้วย

บทความสุดท้ายยังคงกล่าวถึงประเด็นแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย โดย เน้นที่การพัฒนาการด้านนโยบายในการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติในกิจการ ประมงทะเลของไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะอภิปรายและวิเคราะห์ให้เห็นถึง การเปลี่ยนแปลงในของการพัฒนาการของนโยบายในการบริหารจัดการแรงงานฯ โดยข้อค้นพบจะแบ่งเป็นช่วงระยะเวลา โดยช่วงแรกเน้นที่ผลประโยชน์แห่งชาติ ตามมาด้วยช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงมุมมองต่อแรงงานข้ามชาติและคำนึงถึง การขาดแคลนแรงงานเป็นสำคัญ ซึ่งในปัจจุบันปัจจัยกดดันจากต่างประเทศ นับเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายของรัฐบาลไทย

ดร.รัชดา ไชยคุปต์
บรรณาธิการ